

Χαιρετισμός στην Τιμητική Εκδήλωση Βράβευσης από
Επιμελητήριο Κεφαλλονιάς και Ιθάκης
Αργοστόλι, Κυριακή 1 Δεκεμβρίου 2019

Σεβασμιώτατε,

Αγαπητέ Πρόεδρε του Επιμελητηρίου κε Σταύρο Σπαθή και
μέλη του ΔΣ
Αγαπητέ Βουλευτή κ Καππάτο και πρώην Βουλευτίνα κα Θεοπεφτάτου
Αγαπητέ Δήμαρχε, κε Θεόφιλε Μιχαλάτο και πρώην Δήμαρχε κ Αλέκο Παρίσση,
Αγαπητοί Πρόεδροι και Αντιπρόεδροι άλλων Επιμελητηρίων
Αγαπητοί Αντιπεριφερειάρχες ,
Αγαπητοί συντοπίτες γιατί, αν και παραμπαστή, αισθάνομαι Κεφαλλονίτισα
Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Με ιδιαίτερη συγκίνηση αποδέχθηκα την τιμητική αυτή πρόσκληση από το Επιμελητήριο Κεφαλονιάς και Ιθάκης για να παρευρεθώ στην επετειακή εκδήλωση για τον εορτασμό της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ίδρυση του .

Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρο, κ Σταύρο Σπαθή και τα μέλη του ΔΣ του Επιμελητηρίου για την ευγενική τους χειρονομία να με τιμήσουν. Θερμές ευχαριστίες οφείλω και στους αγαπημένους φίλους και εκλεκτούς συνεργάτες, κο Νίκο Μανεσιώτη , Πρόεδρο του Εμπορικού Συλλογου Πειραιά και Οικονομικό Επόπτη του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά, καθώς και την κα Παναγιώτα Καλαποθαράκου , αντιπρόεδρο της ΕΚΠΟΙΖΩ , της πιο δυναμικής ένωσης καταναλωτών, για την παρουσίαση του έργου που έγινε κατά τη διάρκεια της Υπουργικής μου θητείας την δύσκολη περίοδο 2009-2010 και τα καλά και υποστηρικτικά τους λόγια.

Κατά τη διάρκεια της πολυτάραχης εκείνης περιόδου που έπρεπε να διαχειριστούμε μια πολυμέτωπη κρίση, είχα την τύχη να συνεργαστώ στενά τόσο με τα επιμελητήρια της χώρας μας και τις ενώσεις καταναλωτών και ιδιαίτερα την ΕΚΠΟΙΖΩ , όσο και με τους κοινωνικούς εταίρους , τον ΣΕΒ, την ΓΣΕΕ, την ΓΣΕΒΕ, την ΕΣΕΕ. Είναι με τη ενεργό συνεργασία και στήριξη όλων αυτών των συλλογικοτήτων που κατόρθωσα να πετύχω τα όσα λίγα πέτυχα τους μήνες που βρέθηκα στο τιμόνι του Υπουργείου Οικονομίας και ακολούθως του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία μου , ένα είναι το μήνυμα που θα ήθελα σήμερα να μεταφέρω σε σας με την ευκαιρία της σημαντικής αυτής επετειακής εκδήλωσης :

Αν θέλουμε να ξεπεράσουμε ως χώρα αλλά και ως τοπικές κοινωνίες τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά , περιβαλλοντικά...

Αν θέλουμε να μπει η Ελλάδα , κάθε της περιφέρεια και κάθε Δήμος σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης...

Αν θέλουμε να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης για τα παιδιά και τα εγγόνια μας....

Αν θέλουμε να ενδυναμώσουμε τους δημοκρατικούς μας θεσμούς και να κτίσουμε ένα κράτος δικαίου που λειτουργεί με διαφάνεια και λογοδοσία ...

Τότε,

Θα πρέπει να αποφασίσουμε να συνεννοηθούμε μεταξύ μας και να συνεργαστούμε ...

Να ξεπεράσουμε την κουλτούρα της στείρας σύγκρουσης και διαρκούς αντιπαράθεσης γύρω από ελάσσονα θέματα ...

Να επιχειρήσουμε να διαμορφώσουμε ευρύτερες συναινέσεις και να πετύχουμε συνέργειες γύρω από 5 πυλώνες συλλογικού αναστοχασμού και δράσης:

- 1) Να προσδιορίσουμε κοινά αποδεκτούς στόχους για την Ελλάδα του αύριο αλλά και τη δική μας τοπική κοινότητα: τι θέλουμε να έχουμε πετύχει ως Ελλάδα μέσα στην επόμενη δεκαετία; Ποιο είναι το αντίστοιχο όραμά μας για την Κεφαλονιά και την Ιθάκη ;
- 2) Να κατανοήσουμε τις δυσκολίες :ποιες θα είναι οι μεγάλες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουμε ως τοπική κοινωνία αλλά και ως χώρα ; Η κλιματική αλλαγή; οι αυξημένες μεταναστευτικές ροές; Οι γεωπολιτικές συγκρούσεις στην περιοχή μας; ο υπερτουρισμός; η γήρανση του πληθυσμού μας; οι κλυδωνισμοί που θα προκύψουν από την εισαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης ή της ρομποτικής στη ζωή μας ; τα ελλείμματα στην παιδεία μας;
- 3) Να χαράξουμε μια στρατηγική , έναν στοιχειώδη οδικό χάρτη για την αντιμετώπισή τους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ..
- 4) Να μοιράσουμε ρόλους και να οργανωθούμε : ποιος χρεώνεται με τι ;
- 5) Σ' αυτό το πλαίσιο και αφού οριοθετήσουμε το πεδίο , να αναδείξουμε τις διαφορές μας όπου αυτές υπάρχουν στη βάση ουσιαστικών ηθικών και ιδεολογικών επιλογών : ποιές οι προτεραιότητες ανάληψης δράσης ; πως θα κατανεμηθούν τα οφέλη ; ποιος θα επωμισθεί το μεγαλύτερο βάρος ; πως θα επιτευχθεί μια δίκαιη μετάβαση από το παλιό στο καινούργιο ;

Ο ρόλος των Επιμελητηρίων σ' αυτή την προσπάθεια σύνταξης ενός Εθνικού Σχεδίου Ανασυγκρότησης που θα δομείται στη βάση Περιφερειακών Σχεδίων Ανασυγκρότησης, με τη συμμετοχή και κινητοποίηση των τοπικών κοινωνιών, είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

Σύμφωνα με το σημερινό νομοθετικό τους πλαίσιο, τα Επιμελητήρια αποτελούν βασικό γνωμοδοτικό όργανο προς την πολιτεία και τις αρχές και σύμβουλο της εκάστοτε Κυβέρνησης σε θέματα εμπορίου , βιομηχανίας και γενικότερα αναπτυξιακής πολιτικής . Το πιο σημαντικό όμως γνώρισμα του επιμελητηριακού θεσμού είναι ότι αποτελεί γέφυρα μεταξύ επιχειρήσεων, τοπικής αυτοδιοίκησης, δημοσίου και κοινωνικού τομέα σε κάθε περιφέρεια .

Επειδή πιστεύω ακράδαντα ότι το στοίχημα της βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να κερδηθεί στην Ελλάδα μόνο μέσα από συμπράξεις τέτοιου είδους, σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας και περιφέρειας, τα Επιμελητήρια και αυτό εδώ το Επιμελητήριο, καλούνται πλέον να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας μεσοπρόθεσμης στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης κατά την επόμενη δεκαετία 2020-2030.

Βιωσιμότητα σημαίνει δυνατότητα επίλυσης υπαρκτών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων με τρόπο που να προάγεται η ευημερία των πολλών και η διαφύλαξη αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και θετικών προοπτικών για τη σημερινή και μελλοντική γενιά. Πρακτικά αυτό σημαίνει άσκηση πολιτικών αλλά και προώθηση έργων που να λαμβάνουν υπόψη και να προάγουν, όχι μόνο την οικονομική αποδοτικότητα, αλλά ταυτόχρονα την κοινωνική συνοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και την δημοκρατική διακυβέρνηση. Το νέο αυτό αξιακό πρότυπο αποτελεί τη βάση της ονομαζόμενης Ατζέντας 2030.

Η βούληση για την προώθηση της Ατζέντας 2030 αποτυπώνεται στην δέσμευση που υπέγραψαν το 2015 και τα 193 κράτη-μέλη του ΟΗΕ – να υλοποιήσουν έως το 2030 και τους 17 οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης που συνιστούν την Ατζέντα 2030.

Η υιοθέτηση της Ατζέντας 2030 ως τη νέα στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης είναι ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα, τις ελληνικές επιχειρήσεις , τους Ελληνικούς Δήμους ,την Κεφαλονιά και την Ιθάκη .

Όπως προφητικά δήλωνε ο Γεράσιμος Αρσένης το 2003 σε μια βαρυσήμαντη συνέντευξη του :

«Υπάρχει μια υποβόσκουσα οικονομική κρίση, μια κρίση σε αναστολή, γιατί δεν έχουμε δημιουργήσει τις προϋποθέσεις μιας βιώσιμης, πραγματικής σύγκλισης. Αυτό συμβαίνει

γιατί, ενώ τα καταναλωτικά μας πρότυπα έχουν πλησιάσει τα πρότυπα της Ε.Ε., η παραγωγικότητά μας υπολείπεται σημαντικά. Δεν μπορείς να καταναλώνεις ευρωπαϊκά και να μην παράγεις ευρωπαϊκά. Για ένα διάστημα το χάσμα αυτό καλύπτεται από πόρους της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Όταν όμως αυτά τελειώσουν, όταν τελειώσουν και οι Ολυμπιακοί Αγώνες, η ζήτηση για καταναλωτικά αγαθά θα πρέπει να καλυφθεί από κάπου. Και δεν μπορείς να καταναλώσεις ούτε τα γήπεδα, ούτε τους δρόμους που φτιάξαμε για την Ολυμπιάδα. Για να κλείσει αυτό το παραγωγικό χάσμα, θα πρέπει να βλέπουμε έναν οργανισμό αναδιάρθρωσης καλλιεργειών στον αγροτικό τομέα, φουγάρα να λειτουργούν στα βιομηχανικά κέντρα, μια σημαντική αναβάθμιση των τουριστικών επιχειρήσεων για την προσέλκυση ενός τουρισμού υψηλού επιπέδου. Αυτά όμως δεν τα βλέπω να γίνονται.»

Το παραγωγικό χάσμα δεν έχει γεφυρωθεί σήμερα παρά τις μεταρρυθμίσεις και τα διαρθρωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί την τελευταία δεκαετία και την πρόοδο που έχει συντελεστεί σε αρκετούς τομείς. Ακόμα κι αν κατορθώσουμε να απλοποιήσουμε το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την επιχειρηματικότητα και δημιουργηθεί ένα περιβάλλον φιλικό προς τις επενδύσεις, ακόμα κι αν μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές ή/και επισπευσθούν οι δικαστικές αποφάσεις, δεν θα συντελεσθεί αυτόματα ο αναγκαίος μετασχηματισμός της παραγωγικής βάσης. Οριζόντια μέτρα, όπως τα ανωτέρω, είναι αναγκαία αλλά όχι ικανά για να προωθήσουν τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές και να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ανάληψη φιλόδοξων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών που θα αλλάξουν την παραγωγική δομή της χώρας. Αυτό που θα γίνει είναι, στην καλύτερη περίπτωση, να δημιουργηθούν περισσότερα τουριστικά καταλύματα ή ξενοδοχεία, να ανοίξουν περισσότερα εστιατόρια, να ανακάμψει η οικοδομή και να αυξηθούν οι επενδύσεις σε υποδομές και δίκτυα ενέργειας. Οι επενδύσεις αυτές είναι αναγκαίες και θα τονώσουν την οικονομική δραστηριότητα, αλλά δεν είναι αυτές που θα διευρύνουν τα μερίδια των εξαγωγών μας στις διεθνείς αγορές, θα προάγουν δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και θα απορροφήσουν ένα καλά εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό σε τομείς έντασης γνώσης και τεχνολογίας.

Σήμερα πιο πολύ από ποτέ απαιτείται να διευρυνθεί η παραγωγική βάση της χώρας με ανάδειξη των ισχυρών αλλά ξεχασμένων συγκριτικών μας πλεονεκτημάτων : τη βιοποικιλότητα και την μοναδική ποιότητα και γεύση των αγροτικών μας προϊόντων , το λάδι, το τυρί, το μέλι και το κρασί μας , το θαυμάσιο κλίμα και τη θάλασσα μας, τις ομορφιές και τον πολιτισμό μιας μοναδικής πατρίδας, την ευελιξία , την ευστροφία και την έμφυτη δημιουργική ανησυχία του Έλληνα.

Για να είναι βιώσιμη όμως η διαδικασία ανάπτυξης θα πρέπει να είναι διατηρήσιμη, συμβατή δηλαδή με την «φέρουσα ικανότητα» μιας συγκεκριμένης κοινωνίας και οικοσυστήματος, ώστε να προσαρμοστούν και να διαχειριστούν με επιτυχία τις διαρθρωτικές αλλαγές που απαιτούνται να γίνουν, χωρίς διάρρηξη του κοινωνικού ιστού και καταστροφή του περιβάλλοντος.

Όταν πανέμορφα Ελληνικά νησιά κατακλύζονται από τουρίστες με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των τουριστικών υπηρεσιών που προσφέρονται , η όποια αύξηση του τοπικού εισοδήματος δεν είναι βιώσιμη .

Όταν δεν μπορεί κάποιος να παρκάρει στο Αργοστόλι ,

όταν για να επισκεφθείς τη Μελισσάνη πρέπει να περιμένεις ώρες,

όταν ο τουρίστας που έρχεται με το κρουαζιερόπλοιο δεν έχει πολλά να κάνει παρά να σουλατσάρει στο λιθόστρωτο ,

όταν το Μουσείο είναι κλειστό και δεν υπάρχει δυνατότητα ξενάγησης στα ξωκλήσια ή στα κάστρα των νησιών μας ,

όταν ως τουριστικές υπηρεσίες προσφέρουμε μόνο ήλιο και θάλασσα και όχι «βιωματικές εμπειρίες» που κάνουν την παραμονή του επισκέπτη ξεχωριστή , όταν αυτά τα νησιά είναι τα νησιά του Οδυσσέα αλλά ο θολωτός τάφος στα Τζανανατα κοντεύει να γκρεμιστεί...

γρήγορα ή αργά θα πάσουν τα νησιά μας να αποτελούν θελκτικό τουριστικό προορισμό. Όταν οι φοιτητές του Πανεπιστημίου δεν μπορούν να βρουν σπίτι να μείνουν με λογικό ενοίκιο , τα τμήματα θα ατονήσουν.

Όταν οι αγροτικές καλλιέργειες γίνονται με τρόπο που υποβαθμίζουν την ποιότητα του εδάφους, τότε η αγροτική παραγωγή θα πάψει να είναι ανταγωνιστική.

Όταν τα απορρίμματα δεν ανακυκλώνονται , το νερό δεν είναι πόσιμο ή δεν επαρκεί γιατί το ξοδεύουμε αλόγιστα ,

όταν χιτίζουμε ό,τι θέλουμε καταστρέφοντας την αισθητική του χώρου...

τότε η ανταγωνιστικότητα εξανεμίζεται εύκολα.

Σε μια χώρα επομένως με τα χαρακτηριστικά και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας, το συλλογικό πρόταγμα της βιώσιμης ανάπτυξης, που συμπυκνώνεται στην Ατζέντα 2030, αποτελεί το μεγάλο εθνικό στοίχημα της επόμενης δεκαετίας αν όχι εικοσαετίας.

Από την ικανότητά μας να προωθήσουμε βιώσιμες παραγωγικές αναδιαρθρώσεις που απαιτούνται να γίνουν, τόσο σε κλαδικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, θα εξαρτηθεί αν θα ξαναβρεθούμε ή όχι στο στόχαστρο διεθνών κερδοσκοπών, αν θα βρίσκουν τα παιδιά και τα εγγόνια μας θέσεις δημιουργικής και καλά αμειβόμενης εργασίας στο μέλλον, αν θα εξασφαλίσουμε ή όχι αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης για μας και τις επόμενες γενιές...

Ποια είναι επομένως η πρότασή μου με αφορμή τη σημαντική αυτή επετειακή εκδήλωση του Επιμελητηρίου Κεφαλονιάς και Ιθάκης;

Το Επιμελητήριο να πάρει την πρωτοβουλία να σχεδιάσει και προωθήσει ένα ολιστικό μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης για κάθε Δήμο σε στενή συνεργασία με τις επιχειρήσεις, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους κοινωνικούς φορείς , τις κρατικές αρχές . Αν τα Τρίκαλα έχουν αναδειχθεί σε πρότυπο έξυπνης πόλης , η Κεφαλονιά και το Θιάκι μπορούν να αποτελέσουν Πρότυπα Νησιά Αειφορίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης , πόλοι έλξης και προορισμού για Έλληνες και ξένους, τα καταναλωτικά πρότυπα των οποίων αλλάζουν με ιλιγγιώδη ταχύτητα. Οι επιχειρήσεις που ενσωματώνουν στη στρατηγική τους αρχές και δράσεις αειφορίας θα πιστοποιούνται όπως πια γίνεται με πολλές επιχειρήσεις στην Ευρώπη . Ας τολμήσουμε να ωριμάσουμε στρατηγικά σχέδια επενδύσεων και δράσεις στον αγροτοδιατροφικό τομέα για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας, στην χρήση των αποβλήτων για παραγωγή βιοαερίου, βιομάζας και κομποστοποίηση , για παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών στον ιατρικό και πολιτιστικό τουρισμό, στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για τη δημιουργία ενός πρότυπου πολιτιστικού πάρκου και εκθεσιακού κέντρου, γιατί όχι στο κτήμα Λαυράγκα ;

Σε λίγες μέρες προκηρύσσονται οι δράσεις του Πράσινου Ταμείου που αποτελεί τη μετεξέλιξη του προγράμματος Jessica για αστικές αναπλάσεις που είχα τη χαρά να ενεργοποιήσω το 2010. Αποτελεί μια ευκαιρία για το Επιμελητήριο αλλά και για την Τοπική Αυτοδιοίκηση να υποβάλει προτάσεις προς αυτή την κατεύθυνση . Σε δεύτερη φάση γιατί να μην ακολουθήσουμε το παράδειγμα άλλων χωρών και να εκδώσει η Περιφέρεια αναπτυξιακό ομόλογο για τη χρηματοδότηση εμβληματικών επενδύσεων ;

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Όλα είναι εφικτά .. Αρκεί να υπάρχει το όραμα, η βούληση , η κινητοποίηση όλων των τοπικών αναπτυξιακών δυνάμεων και κοινωνικών εταίρων, που σήμερα παραμένουν αδρανοποιημένοι, μέσω μιας διαδικασίας δημοκρατικού επιχειρησιακού προγραμματισμού. Ένας σοφός καθηγητής μου στο Princeton, ο Albert Hirschman είχε τελικά δίκιο όταν μας έλεγε ότι «η κυριότερη εμπλοκή στην αναπτυξιακή διαδικασία είναι η αδυναμία μιας κοινωνίας να οργανωθεί για την βιώσιμη ανάπτυξή της». Αυτή την αδυναμία μπορεί να την καλύψει το

Επιμελητήριο . Ίσως είναι και ο μόνος φορέας που μπορεί να το κάνει λόγω του υπερκομματικού του χαρακτήρα ,σε μια εποχή που τα κόμματα και το πολιτικό σύστημα τείνουν να απονομιμοποιηθούν.

Το Επιμελητήριο Κεφαλονιάς και Ιθάκης, αλλά και κάθε Επιμελητήριο, μπορεί να γίνει μπροστάρης στην υλοποίηση της Ατζέντας 2030 για μια βιώσιμη ανασύνταξη της παραγωγικής βάσης της χώρας μας. Όλοι που είμαστε σήμερα εδώ , είμαι σίγουρη ότι θα βάλουμε πλάτη σ' αυτό το εγχείρημα . Γιατί, όπως έλεγε ο πατέρας μου «Το ό,τι έγινε σβήνει από το μάτι εκείνου που βλέπει το πόσο έχει ακόμα να γίνει...».